

BLAUWE ECONOMIE

INTERVIEW MET GUNTER PAULI

Maartje Rooker

Tekstschrijver en marktonderzoeker

‘Ik ben ongeduldig, er gebeurt nog te weinig.’ Gunter Pauli is een gedreven spraakwerval wanneer hij zijn onorthodoxe visie op de economie toelicht. Hij barst van de nieuwe ideeën en heeft vele innovatieve projecten geïnitieerd en geïnspireerd. Maar er is nog een lange weg te gaan tot iedereen - jawel, iedereen op aarde - overtuigd is van zijn baanbrekende Blauwe Economie. Deze economie is gebaseerd op de principes van de natuur en creëert gezonde inkomensstromen: duurzaam handelen mét winstoogmerk. De Blauwe Economie kijkt wat lokaal voorhanden is en gaat daarmee aan de slag om in de basisbehoeften van mensen en de planeet te voorzien. ‘Hiermee beschermen we de natuur én scheppen we economische waarde. *This must be God’s calling.*’

Pauli, afgestudeerd econoom, noemt zichzelf leraar, auteur, ondernemer en activist. Een combinatie die zijn dadendrang ondersteunt en stimuleert. Hij is dan ook bijzonder druk. De Belg deelt zijn inzichten via lessen aan jongeren, lezingen aan volwassenen, zijn vele publicaties en via zijn stichting ZERI (*Zero Emissions Research and Initiatives*). Hiermee biedt hij steun aan initiatieven die duurzame productiemethoden ontwikkelen. >>

>> 'De Groene Economie kent grote tekortkomingen.' Na zich jarenlang te hebben ingezet voor de vergroening van het bedrijfsleven, ziet Pauli maar weinig resultaat. Er is te veel overheids subsidie nodig om de Groene Economie duurzaam én concurrerend te maken en bedrijven moeten veel investeren tegen minder opbrengst. Zo is zonne-energie al decennia afhankelijk van subsidies en legt biologisch vaak duizenden kilometers af van producent naar consument. 'Dat is duur en vooral niet slim.' Pauli werd met de neus op de feiten gedrukt toen hij ontdekte dat de palmolie voor zijn Ecover ecologische schoonmaakmiddelen het regenwoud in Indonesië aantastte. Een gezond milieu in Nederland ging zo ten koste van het milieu in Indonesië. Dat kon niet de bedoeling zijn. Bovendien is de Groene Economie met name toegankelijk voor de *happy few* vanwege de hoge prijzen. Zo'n model is volgens hem niet langer houdbaar. 'Het is niet zo dat we het helemaal fout hebben gedaan. Integendeel, dit is het beste wat we konden bedenken. Maar nu is het de hoogste tijd om het beter te doen.'

MIJN IDEEËN VONDEN ZE TE COMPLEX

Pauli, lid van de Club van Rome, ontwikkelde eind jaren negentig zijn idee van de Blauwe Economie. Hij koos voor de kleur blauw omdat vanuit het heelal de aarde blauw is, en water en lucht op een zonnige dag blauw lijken. Natuurlijke ecosystemen dienen als inspiratiebron: door een cyclische productie worden uit afval zowel banen, voedsel als inkomen gecreëerd en wordt het gebruik van grondstoffen zoveel mogelijk vermeden. Een exemplarisch voorbeeld van Pauli is het hergebruik en daarmee waardevermeerdering van koffiedik. Een kopje koffie verbruikt slechts 0,2% van de totale gebruikte koffie. De rest gooien we weg, maar is daarmee niet waardeloos. Deze koffieprut vormt namelijk een uitstekende basis voor het kweken van champignons die je weer kunt verkopen. Wat dan overblijft is prima varkensvoer. En varkensmest bevat weer bacteriën voor biogas. Terwijl je dacht dat koffieprut nergens toe kan dienen, levert dit 'afval' voedsel, werk én energie op. Vele andere voorbeelden, zoals elektriciteit uit banaanschillen, papier van steen en bioplastic op basis van distels, zijn te lezen in Pauli's bestseller *De Blauwe Economie: 10 jaar 100 innovaties 100 miljoen banen*. Vóór de publicatie ervoer hij veel weerstand en onbegrip. 'Vertegenwoordigers van

de Belgische regering vonden me maar een aap. Mijn ideeën vonden ze te complex.' Vier jaar later en vele succesverhalen verder wordt hij door diezelfde mensen enthousiast verwelkomd. En niet alleen door hen, het Blauwe Economie-gedachtegoed kent nu een bloeiende internationale gemeenschap. 'In plaats van doemdenken en rampscenari's à la Al Gore, ben ik eindelijk iemand die zegt welke mogelijkheden we wél hebben.'

STEEDS MEER PROJECTEN MET EEN BLAUW BUSINESSMODEL

In Nederland ziet Pauli een voorzichtige maar een hoopgevende start met projecten met een blauw businessmodel. Restaurantketen La Place omarmt Pauli's paddenstoelenidee samen met het Green Recycled Organics (GRO) Holland. Op de koffieprut van La Place teelt GRO oesterzwammen die vervolgens in de bitterballen, omeletten en quiches van deze restaurantketen worden verwerkt. Hiermee wordt er bespaard op grondstoffen en energie. Bovendien helpen de lokale paddenstoelenkwekerijen samen met het Leger des Heils kansarmen weer terug naar de arbeidsmarkt. De Grondstoffenfabriek, een samenwerkingsverband tussen Nederlandse waterschappen, zegt met afvalwater goud in handen te hebben. Dit water bevat namelijk waardevolle grondstoffen voor het opwekken van energie, >>

WIE IS

GUNTER PAULI?

Pauli (1956) heeft gewoond op vier continenten waar hij tien bedrijven heeft opgezet, zoals het ecologische Ecover. In 1994 stichtte hij ZERI, dat is gelanceerd door de United Nations University in Tokio. Verder is Pauli vloeiend in zeven talen en staan er vijftien boeken op zijn naam die in ruim dertig talen zijn gepubliceerd.

gunterpauli.com

BLAUWE ECONOMIE

GUNTER PAULI

Duurzaamheidsgoeroe Pauli laat aan de hand van 100 voorbeelden zien hoe we door goed naar natuurlijke systemen te kijken, tot een duurzame manier van produceren en consumeren kunnen komen. Een inspiratiebron voor (aankomende) ondernemers en politici met verhalen en oplossingen die al in de praktijk zijn uitgetoet.

theblueeconomy.org

MENTALITEITS- VERANDERING IS CRUCIAAL

>> evenals fosfaat, stikstof, kalium en bouwstenen voor bio-plastics. De Grondstoffenfabriek verduurzaamt de afvalwaterketen door het winnen, verwerken en afzetten van grondstoffen uit afvalwater. Een mooie winst die bovendien voor kostenbesparing zorgt. Zo'n 450 stakeholders in de Haarlemmermeer hebben zich met SHARE Haarlemmermeer verenigd in hun ambitie voor een duurzame en winstgevende regio. Tijdens een kort bezoek vorig jaar inspireerde Pauli CEO's uit verschillende bedrijfstakken zoals de petrochemie, het vastgoed en de luchtvaart, overheidsambtenaren, academici en boeren tot een betere samenwerking en duurzame oplossingen. Er zijn al ruim honderd blauwe initiatieven. Eén daarvan is de waardevermeerdering van cateringafval. KLM gaat uit dit afval schone energie winnen door gebruik te maken van de nabijgelegen kassen. Dit levert bovendien lokale banen op. Pauli benadrukt dat de meerwaarde ontstaat wanneer goede ideeën en pragmatische oplossingen met elkaar worden verbonden door een betere samenwerking tussen consumenten, bedrijfsleven en overheid. Om dit te stimuleren werkt de Blauwe Economie volgens het *open source* principe: informatie over hoe je blauwe businessmodellen in de praktijk kunt brengen is vrij toegankelijk. Zijn credo is dat kennisdeling gedeelde verantwoordelijkheid creëert.

Wil de Blauwe Economie echt gemeengoed worden, dan is een mentaliteitsverandering cruciaal. We moeten van concurrentie naar samenwerking, meer risico's nemen, een circulair denkpatroon aannemen en meer doen met minder. En dat is een behoorlijke uitdaging. 'Zeker in Nederland zijn ze gek op haalbaarheidsstudies en pilotstudies zonder engagement. Jullie missen vaak nog daadkracht. Zeker Amsterdam filosofeert te veel in plaats van gewoon aan te pakken.' Pauli ziet voldoende mogelijkheden in Amsterdam op het gebied van energie, water, voeding en huisvesting. Hij adviseert partijen de dialoog aan te gaan, thema's out-of-the-box te analyseren - kijk hierbij naar de uitkomsten die de natuur biedt - en in plaats van naar één juist naar meerdere oplossingen te zoeken. Zo creëer je meerwaarde. Uiteraard roept de Blauwe Economische visie nog vele vragen op, als hoe breng je de *steady state* van de natuur in overeenstemming met de verwachte bevolkingsgroei en met de sterke menselijke drang kapitaal te vergaren en hoeveelheden te vermeerderen? Gaan de nieuwe blauwe toepassingen snel genoeg om acute problemen zoals de opwarming van de aarde een halt toe te roepen? Welke sturende rol heeft de overheid hier nog in? Pauli zegt ongeduldig: 'Het gaat erom dat je gewoon 'doet' en 'leert'. Dat vereist fantasie, maar ook wetenschap en lef. Amsterdam ga aan de slag!' En laat je inspireren door Pauli's held Nelson Mandela: '*It always seems impossible until it's done.*' ••

zeri.org

clubofrome.nl

gro-holland.com

grondstoffabriek.com

sharehaarlemmermeer.nl